

Eindexamen maatschappijleer vwo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

■ Opgave 3 Massamedia: oorlog tussen pers en politiek

Maximumscore 3

- 16 □ • vrijheid van meningsuiting / persvrijheid (Artikel 7 van de Grondwet) 1
- Niemand heeft voorafgaand verlof nodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren. / Niemand heeft van tevoren toestemming nodig om zijn of haar mening (gedachten, gevoelens) te uiten / te verspreiden via kranten, boeken, radio, TV, etc. 1
  - Men moet zich daarbij houden aan de wet ('behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet'). Je mag bijvoorbeeld geen uitlatingen doen die aanzetten tot haat of discriminatie, niet beledigen. / Je mag niet opruien 1

Maximumscore 4

- 17 □ • de controlefunctie/waakhondfunctie 1
- De pers heeft een functie in het 'hinderlijk volgen' of controleren van bestuurders. Dat wordt lastig als journalisten geen vervelende vragen mogen stellen (Henneman in de regels 29-31) 1
  - de opiniërende functie 1
  - In een democratie moet iedereen zich een mening kunnen vormen op basis van berichtgeving door onafhankelijke media. Dat is moeilijk als overheidsfunctionarissen van journalisten zouden verlangen dat ze 'hun verlengde microfoon' zijn (Henneman in de regels 34-35) / als de overheid geen respect heeft voor een onafhankelijke kijk (Mulder in regel 40) / één grote centrale is die bepaalt hoe we over zaken moeten denken (Mulder in de regels 45-48) 1

Maximumscore 3

- 18 □ Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (drie van de volgende):
- informatie moet betrouwbaar / zo objectief mogelijk zijn
  - scheiding tussen feiten en meningen/commentaar
  - er moet gebruik worden gemaakt van meerdere (van elkaar onafhankelijke) informatiebronnen
  - de bronnen moeten worden gecheckt
  - er moet hoor en wederhoor worden toegepast
- per juiste journalistieke norm 1

Eindexamen maatschappijleer vwo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 3	
19 ☐ • De agenda(setting)theorie: de media bepalen - door de hoeveelheid aandacht die ze aan bepaalde onderwerpen besteden - wat mensen belangrijk vinden en waar ze over praten / de media bepalen de publieke en politieke agenda	<u>2</u>
• citaat: “(...) nieuwe wetgeving rond de sociale zekerheid ... Heeft de pers geen belangstelling voor” (regels 86-91) / “Lelijke bezuinigingen ... Heeft de pers geen boodschap aan.” (regels 92-95) / “Zo bepaalt de pers ... wat wél belangrijk is en wat niet” (regels 96-97/101)	<u>1</u>
Maximumscore 2	
20 ☐ Hypes: nieuws dat zichzelf versterkt zonder dat zich nieuwe feiten voordoen.	
Maximumscore 2	
21 ☐ Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):	
• Meer amusementsprogramma's op prime time	
• Stoppen met programma's die weinig kijkers/luisteraars hebben.	
• 'Popularisering' van informatieve programma's. / Meer infotainment.	
• Er zal een grote nadruk liggen op het brengen van voor het grote publiek interessante aspecten van de politieke en maatschappelijke onderwerpen (in de sfeer van het persoonlijke, human interest).	
• Er zullen minder programma's over moeilijke onderwerpen aangeboden worden.	
• Er zullen minder (diepgaande) programma's voor kleinere doelgroepen aangeboden worden.	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
22 ☐ Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):	
– volledige programmering/programmavoorschrift, met als toelichting:	
• De zendtijd voor televisie van de publieke omroepverenigingen gezamenlijk wordt gebruikt voor een volledig programma. Dat wil zeggen dat het programma-aanbod ten minste moet bestaan uit informatie, cultuur, verstrooiing en educatie.	
– reclameregels, met als toelichting (bijvoorbeeld één van de volgende):	
• Programma's bevatten geen reclameboodschappen en evenmin sluikreclame	
• Programmaonderdelen worden niet gesponsord (met uitzondering van programmaonderdelen van culturele aard, ten behoeve van ideële doeleinden, sportprogramma's)	
• Programma's worden niet onderbroken door reclameblokken.	
– regels voor de leden van omroepverenigingen, met als toelichting (bijvoorbeeld één van de volgende):	
• Omroepverenigingen heffen een contributie van hun leden met een minimumbedrag van € 4,54 per jaar.	
• Omroepverenigingen tonen aan dat hun leden invloed op het beleid van de omroepvereniging kunnen uitoefenen.	
per juist voorbeeld met een juiste toelichting	<u>1</u>

Eindexamen maatschappijleer vwo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 1	
23 ☐ Voorbeelden van een juist antwoord zijn (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> • Kranten verliezen advertentie-inkomsten doordat adverteerders op de advertentiemarkt vaker kiezen voor commerciële tv-zenders. • Tengevolge van het ruime televisieaanbod lezen minder mensen een krant / lezen vooral jonge mensen minder vaak een krant. Dit betekent minder inkomsten uit abonnementen en losse verkoop. • Doordat minder mensen een krant lezen als gevolg van het ruime televisieaanbod, besteden adverteerders minder geld aan advertenties in kranten. Dit betekent minder inkomsten uit advertenties.	
Maximumscore 2	
24 ☐ • in de categorie ‘kwaliteitskrant’ <ul style="list-style-type: none"> • De andere categorie is die van populaire dagbladen. Een voorbeeld hiervan is: <i>De Telegraaf/Algemeen Dagblad</i>	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
25 ☐ Voorbeelden van goede (onderzoeks)vragen zijn (twee van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> • Hoeveel (hoofd)redacteuren en politici/bestuurders zijn geïnterviewd en is dit een voldoende aantal om verantwoorde uitspraken te doen? • Was de groep ‘bestuurders’ en ‘hoofdredacteuren’ een goede afspiegeling van de groepen wier uitspraken generaliseerbaar waren voor “pers en politiek”? (Ook parlementaire journalisten die in Den Haag werken?) • “Steeds luider klinkt de kritiek op de pers”. Maar: is het vertrouwen wel minder dan in andere perioden? Wat betekent ‘steeds’? Is de mate van kritiek inderdaad groter of hebben we er meer aandacht voor? • “Is de kritische uitspraak van minister Donner niet moeiteloos te vervangen door uitspraken van voorgangers als Lubbers en Van Agt?” Met andere woorden: is het vraagstuk niet van alle tijden?	
per juiste (onderzoeks)vraag	<u>1</u>